

Nota beantwoording zienswijzen ontwerpbestemmingsplan 'Bankenstraat 13'

Het ontwerpbestemmingsplan is gedurende de periode 21 mei t/m 1 juli 2020 ter inzage gelegd. Op 30 juni jl. is een pro forma zienswijze ingediend, waarvan de inhoudelijke gronden op 13 juli jl. naar voren zijn gebracht. De zienswijze is tijdig ingediend en bijgevoegd.

I. Zienswijze van 30 juni / 13 juli 2020

De indiener van de zienswijze is tegen de voorziene woonbestemming. De woningbouw werkt belemmerend voor de bedrijfsvoering van de geitenhouderij, omdat er binnen een straal van 2 kilometer woningen mogelijk worden gemaakt, terwijl uit onderzoek is gebleken dat mensen binnen die afstand 60% meer kans hebben op longontsteking. Deze zienswijze is in paragraaf 2.3 van de zienswijze in een aantal onderdelen ('standpunten') toegelicht.

A. Onderscheid incidentele en niet-incidentele woningbouw

Er ligt geen motivering ten grondslag aan het gemeentelijk beleid dat onderscheid maakt tussen incidentele en niet-incidentele woningbouw. Daarom is het onvoldoende duidelijk waarom aan incidentele woningbouw wel medewerking wordt verleend en aan niet-incidentele woningbouw niet, terwijl voor alle soorten woningbouw geldt dat terughoudend moet worden omgegaan met het plaatsen van gevoelige bestemmingen in de buurt van al gevestigde boerderijen.

B. Akkoord verklaren met gezondheidsrisico's

Er is geen sprake van een goede ruimtelijke ordening, omdat de raad weet dat met de vaststelling van het bestemmingsplan Bankenstraat 13 voor de toekomstige bewoners mogelijk een verhoogde kans op longontsteking in het leven wordt geroepen.

Deze strijdigheid met een goede ruimtelijke ordening wordt niet weggenomen door dit risico tot de eigen verantwoordelijkheid van de toekomstige bewoners te verklaren. Daarmee schuift de raad de op hem rustende verplichting om bestemmingsplannen vast te stellen die strekken ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening door naar toekomstige bewoners.

C. Ondeugdelijke motivering van de aanvaardbaarheid van woningbouw

De aanvaardbaarheid van twee nieuwe burgerwoningen is onvoldoende gemotiveerd. Dit bezwaar valt uiteen in de volgende onderdelen:

- Aan de hand van de reeds bestaande situatie (bestaande bedrijfswoning) kan niet worden gezegd dat er werd gewoond en dat het bestemmingsplan dus strekt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening.
- Het is niet juist dat de kans op longontsteking voor de nieuwe bewoners niet toeneemt. De raad kan niet vooruitlopen op aangekondigde regelgeving omtrent geitenhouderijen die het woon- en leefklimaat zal doen verbeteren.
- De geitenhouderij wordt in haar bedrijfsvoering belemmerd door woningbouw binnen 2 kilometer van de geitenhouderij mogelijk te maken.

Reactie gemeente

1. In de bijgevoegde memo "Omgekeerde werking geitenmoratorium" verwijst de raad naar een interne beleidslijn. Het betreft een intern besluit dat niet bekend gemaakt is. Daarmee is het geen beleidsregel waar burgers zich op kunnen beroepen. Het was echter beter geweest dit geen beleidslijn te noemen.
2. Wel geeft het besluit aan hoe de gemeente in beginsel staat tegenover grootschalige en kleinschalige woningbouwplannen. Maar maatwerk is altijd vereist. Bij concrete verzoeken om een bestemmingsplan of aanvragen omgevingsvergunning zal de gemeente (moeten) beoordelen of medewerking kan worden verleend. Dan is ook een voldoende draagkrachtige motivering vereist dat de woningbouw kan plaatsvinden met behoud van een goed woon- en leefklimaat. Factoren die dan tevens de aandacht (kunnen) vereisen zijn het aantal toe te voegen burgerwoningen, de afstand tussen de woningbouwlocatie en de geitenhouderij, de cumulatie van de geitenhouderij met andere agrarische bedrijven (intensieve veehouderij) die tevens overlast veroorzaken, de aanwezigheid van kwetsbare groepen.
3. Het onderhavige bestemmingsplan heeft betrekking op de locatie Bankenstraat 13. Het agrarische bedrijf ter plaatse is gestopt. De eigenaar wil met toepassing van provinciale en gemeentelijke regelgeving op zeer kleine schaal woningbouw plegen. Daardoor verdwijnt de agrarische functie (inclusief voormalige bedrijfsbebouwing) en komen twee nieuwe burgerwoningen terug. Bankenstraat 13 ligt op circa 1,5 kilometer van de geitenhouderij. Bestaande woningen liggen dichterbij de geitenhouderij dan de voorziene woningen op Bankenstraat 13. Naast de geitenhouderij zijn er maar twee agrarische bedrijven (varkenshouderijen aan de Bankenstraat 61 en Rioolseweg 4) in de nabijheid gelegen (zie verder, punt 6). Bijgevoegd is een kaart van de omgeving van Bankenstraat 13 met daarop de 1,5 en 2,0 km-zone van de geitenhouderij.
4. De vraag die voorligt is of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, gelet op de mogelijke gezondheidsrisico's voor toekomstige bewoners van gevoelige bestemmingen (woningen) binnen een afstand tot 2 kilometer rond de geitenhouderij. Deze afweging of sprake is van een goede ruimtelijke ordening ligt bij de raad. In de memo "Omgekeerde werking geitenmoratorium" heeft de raad deze afweging onder de paragraaf 'Wel nieuwe woningen nabij de geitenhouderij op de Bankenstraat 13' voor de nieuwe woningen aan de Bankenstraat 13 gemaakt.
5. Daarbij heeft de raad overwogen dat er geen sprake is van een verslechtering van het woon- en leefklimaat van de toekomstige bewoners omdat de huidige gezondheidslast voor omwonenden van de geitenhouderij – voorlopig – aanvaard wordt (door het Rijk en de provincie) en niet wijzigt. Voorlopig omdat onderzoek wordt uitgevoerd naar de oorzaak van de in de VGO-onderzoeken geconstateerde verhoogde kans op longontsteking rond geitenhouderijen, om zo over enkele jaren de risico's te kunnen verminderen of te voorkomen door bedrijfsmatige maatregelen door de geitenhouderij (die vanuit het Rijk en/of provincie zullen worden opgelegd). Het gezondheidsrisico is derhalve niet groter dan de risico's bij de omwonenden die nu al nabij de geitenhouderij wonen. Bovendien geldt hoe korter de afstand hoe groter het risico. Bankenstraat 13 ligt op circa 1,5 kilometer van de geitenhouderij. Daartussen liggen bestaande woningen die een groter risico op longontsteking hebben. Wel worden er twee woningen extra blootgesteld aan stoffen uit de geitenhouderij die de longontsteking - mogelijk - veroorzaken. Op basis van bekende gegevens zijn

die effecten verwaarloosbaar. Grote delen van de woonwijken SanderBanken en De Keen zijn gelegen binnen de 2 kilometer afstand van de geitenhouderij.

6. Aan bovenstaande overweging ligt de overweging ten grondslag dat nog steeds geen causaal verband is gevonden tussen longontsteking en geitenhouderijen in de omgeving. Ook het laatste VGO III onderzoek levert geen informatie over de oorzaak die de associatie tussen longontsteking en geitenhouderijen in de omgeving verklaart.¹ De huidige rapportages, onderzoeken en wetenschappelijke inzichten zijn onvoldoende om nieuwe woningen binnen een straal van 2 kilometer rond de geitenhouderij volledig uit te sluiten. Deze onderzoeken laten geen algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten zien. Zie ook de uitspraak van de voorzieningenrechter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 13 september 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:3149). Bovendien zijn de onderzoeken uitgevoerd in gebieden met hoge concentraties aan veehouderijen waar blootstelling plaatsvindt aan meerdere veehouderijen. Dit is in deze situatie niet het geval met de aanwezige overige veehouderijen, die bovendien verder weg gelegen zijn van Bankenstraat 13 dan de geitenhouderij aan de Haansberg 146 (zie de omschrijving van de omgeving van Bankenstraat 13, onder punt 3).

7. De initiatiefnemers zijn gedurende de voorbereiding van dit bestemmingsplan geweest op deze heersende onduidelijkheid en een (mogelijk) verhoogd risico op longontsteking. Duidelijk is gemaakt dat de gemeente de procedure stopzet indien uit wetenschappelijk onderzoek blijkt van verhoogde risico's van het wonen in de omgeving van de geitenhouderij en de oorzaken te herleiden zijn tot de aanwezigheid van de geitenhouderij. Tevens heeft de gemeente de initiatiefnemers verplicht om (kandidaat-)kopers te informeren over de (mogelijk) verhoogde kans op longontsteking, zolang er nog geen regelgeving is vastgesteld op basis waarvan risico-reducerende maatregelen genomen kunnen worden door geitenhouderijen.

8. Tot slot heeft de raad de belangen van de geitenhouderij voldoende in zijn overwegingen meegenomen. Tussen de woningen waarin het bestemmingsplan voorziet en de geitenhouderij liggen andere burgerwoningen die vanuit milieuhygiënisch oogpunt bepalend zijn voor de uitbreidingsmogelijkheden van de geitenhouderij. Zie ook de uitspraak van de voorzieningenrechter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 13 september 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:3149). De raad verwijst naar de laatste overwegingen onder de paragraaf 'Wel nieuwe woningen nabij de geitenhouderij op de Bankenstraat 13' van de memo "Omgekeerde werking geitenmoratorium".

Conclusie

Gelet op bovenstaande overwegingen geeft de zienswijze geen aanleiding tot wijzigingen in het vast te stellen bestemmingsplan Bankenstraat 13 ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan.

¹ Zie Kamerbrief van ministerie van volksgezondheid, welzijn en sport, 'Veehouderij en gezondheid omwonenden, deelonderzoek', 24 april 2020. In de gemeentelijke memo "Omgekeerde werking geitenmoratorium" heeft de raad dit laatste onderzoek niet in de overwegingen kunnen meenemen. In de paragraaf 'Voortschrijdend inzicht' heeft de raad geconcludeerd dat er op basis van de destijds voorhanden zijnde rapportages en onderzoeken onduidelijkheid is over de oorzaak van de associatie. Het laatste VGO (III) onderzoek, het deelrapport 'Longontsteking in de nabijheid van geitenhouderijen in Gelderland, Overijssel en Utrecht', voegt geen nieuwe wetenschappelijke inzichten toe, zo blijkt uit de Kamerbrief van 24 april 2020.

Bijlagen

- Memo 'Omgekeerde werking geitenmoratorium'
- Kaart omgeving Bankenstraat 13 met 1,5 en 2,0 km-zone geitenhouderij